Het veilig voorschrijven van opioïden in de huisartsenpraktijk

Haio: LENAERTS Annelies , U.G.
Promotor: MATHEI Cathy , KUL
Praktijkopleider: DU RANG Annick , VAN GEEL Bart

Context: Zoals beschreven door de Centres for Disease Control and Prevention (CDC) is er een toename van opioïde misbruik, overdosis met opioïden en opioïde gerelateerde sterfte. Ondanks deze toename, worden opioïden steeds meer voorgeschreven voor zowel kanker als niet-kanker pijn in de Verenigde Staten. Deze stijgende trend in opioïde gebruik is ook zichtbaar in andere landen waaronder België. In 2016 publiceerde de CDC een richtlijn met aanbevelingen voor huisartsen met als doel het voorschrijven van opioïden voor niet-kanker pijn te reduceren. Desondanks werd er geen significante daling van het aantal opioïde gerelateerde sterfte gezien in de Verenigde Staten.

Onderzoeksvraag: Een beter inzicht krijgen in het voorschrijfgedrag van huisartsen bij de behandeling van chronische niet-kanker pijn. Dit wordt bekomen door onderzoek van hun overtuigingen, attitudes, barrières en facilitatoren omtrent het voorschrijven van opioïden. Zo hopen we een basis te vormen voor de ontwikkeling van nieuwe interventies die een verantwoordelijk voorschrijfgedrag bevorderen.

Methode: Kwalitatieve en kwantitatieve studies omtrent dit onderwerp werden gezocht via een zoekstrategie op PUBMED tot december 2019. De resultaten van de geïncludeerde studies werden onafhankelijk geëxtraheerd en geanalyseerd door beide auteurs. Achteraf werden de resultaten onderverdeeld in de drie componenten van het Behaviour Change Wheel (BCW) en de Theoretical Domains Framework (TDF).

Resultaten: Twintig studies, gepubliceerd tussen 2003 en 2019, werden geïncludeerd. In totaal werden 96 overtuigingen, attitudes, barrières en facilitatoren over het voorschrijven van opioïden voor chronische niet-kanker pijn geïdentificeerd. Hieruit kwamen twee grote thema’s naar voor. Het eerste thema legt een groot tekort aan opleiding bloot. Hieronder wordt zowel opleiding voor het gebruik van opioïden bij chronische pijn evenals pijn in het algemeen verstaan. Een tweede thema bundelt verschillende factoren die een intern dilemma bij de huisarts aantonen. De balans tussen de wil om een patiënt te helpen en de angst om de gezondheid van de patiënt te schaden veroorzaakt een emotionele belasting bij de huisarts.

Conclusie: Verschillende ankerpunten voor verbetering werden geïdentificeerd waaronder een gebrek aan opleiding en een innerlijk conflict bij het voorschrijven van opioïden. Toekomstige interventies kunnen ontwikkeld worden met behulp van deze kennis.